

Praha 17. července 2014

PRO PORADU VEDENÍ MINISTERSTVA VNITRA

Věc: Návrh opatření zvyšujících efektivnost služeb veřejné správy a podpůrných ICT služeb

Důvod předložení:

Materiál je předkládán na základě úkolu z porady vedení Ministerstva vnitra č. 9/20 „Připravit koncept personálního, finančního a věcného zabezpečení projektu převzetí ICT státní správy“.

Obsah:

- I. Informace pro poradu vedení

Předkládá:

JUDr. Jaroslav Strouhal
náměstek ministra vnitra
pro informační a komunikační technologie

Návrh opatření zvyšujících efektivnost služeb veřejné správy a podpůrných ICT služeb

Obsah

1. Úvod	3
2. Rekapitulace stávajícího stavu a jeho nedostatků	3
3. Cíle a navrhovaná opatření pro jejich dosažení	6
3.1. Od nekoordinovaného řízení ICT státu ke koordinovanému, postavenému na jednotné architektuře a jednotných pravidlech	6
3.2. Od závislosti na dodavatelích k vlastní kompetenci k efektivnímu řízení vývoje a provozu ICT v ČR	7
3.3. Od nezávislých a nejednotných procesů veřejné správy ke standardizovaným, provázaným, kvalitním, efektivním a měřitelným službám veřejné správy	8
3.4. Od specializovaných úředních přepážek k digitální samoobsluze umožněné koordinovanou publikací uživatelsky přívětivých ICT služeb	8
3.5. Od izolovaných dat k propojeným a otevřeným datům veřejné správy a ke kvalifikovaným rozhodnutím vedoucím k vyšší efektivitě služeb VS	8
3.6. Od izolovaných výpočetních systémů ke sdíleným ICT službám	9
3.7. Od izolovaných identitních systémů k jednotným identitním systémům uživatelů služeb veřejné správy a úředníků veřejné správy	10
3.8. Od pasivního přijímání legislativy a ICT projektů EU k aktivní participaci na přípravě nové legislativy a ICT projektů EU	10
4. Odhad nákladů na vybudování odborného zázemí v rámci ministerstva vnitra	11
5. Přílohy	12
5.1. Příloha 1: Principy, na nichž jsou navrhovaná opatření postavena	12
5.2. Příloha 2: Katalog sdílitelných certifikovaných ICT služeb	14
5.3. Příloha 3: Terminologický slovník	15

Úvod

Informační a komunikační technologie (ICT) jsou ve vyspělých zemích využívány jako vhodný nástroj zvyšování efektivity a uživatelské přívětivosti služeb státu. V ČR byla v této oblasti realizována řada úspěšných projektů, současně však byly prosazeny a realizovány ICT projekty, které jdou proti tomuto cíli a vyplývaly značné finanční částky. Současně je oblast ICT v ČR náchylná na korupční praktiky.

Tento dokument analyzuje nedostatky stávajícího stavu řízení ICT v ČR a shrnuje navrhovaná opatření, která povedou ke zvýšení efektivity a snížení administrativní náročnosti služeb veřejné správy a navazujících ICT služeb. **Jejich realizace přinese ČR úspory v rozsahu mld. Kč ročně a současně povede k výraznému snížení korupčního potenciálu v oblasti ICT projektů.**

Navrhovaná opatření zatím nejsou prioritizována, nemají stanovený časový horizont realizace a nemají přiřazen orgán/osobu zodpovědnou za jeho dosažení. Tyto informace budou specifikovány až poté, co vláda rozhodne, která opatření mají být realizována a s jakou politickou prioritou.

Rekapitulace stávajícího stavu a jeho nedostatků

V ČR se v posledních letech realizovala řada ICT projektů, které zvyšují efektivitu služeb veřejné správy (VS). Mezi nejvýraznější patří Procesní řízení agend VS, Základní registry, Datové schránky, CzechPoint a Státní pokladna. Na druhé straně byly realizovány projekty, které by při kvalitním řízení ICT nemohly být ani zahájeny (např. Systém pro registraci vozidel, Karta sociálního pojištění a mnohé projekty řešící duplicitně tutéž funkcionalitu pro různé instituce státu).

Mezi hlavní nedostatky stávajícího stavu patří:

- N01 - na koncepci rozvoje veřejné správy ani na koncepci ICT není dosažena potřebná shoda rozhodujících politických sil (na rozdíl od severovýchodních a dalších zemí). Díky tomu se koncepce rozvoje ICT a jejího řízení velmi často mění, přitom s ohledem na objemy vynaložených prostředků i na dobu životnosti některých služeb by koncepce měla být v základních rysech platná i po střídání vlád či jednotlivých vrcholových manažerů.
- N02 - chybějí potřebné kompetence pro řízení ICT veřejné správy. Protože platy ICT odborníků ve VS jsou v průměru na 60 % platů v soukromém sektoru, nemá VS šanci získat dostatek kvalitních ICT odborníků. To v důsledku vede k outsourcingu většiny vývojových a provozních ICT aktivit, k vysoké závislosti na externích dodavatelích a k tomu, že outsourcované aktivity nemá kdo kvalifikovaně zadávat a kontrolovat. Změna v odměňování interních pracovníků VS, periodická kontrola jejich kompetencí a insourcing řady dosud outsourcovaných aktivit zejména pro sdílené služby by veřejné správě mohly ušetřit miliardy Kč a současně výrazně zvýšit kvalitu i spolehlivost provozovaných systémů.
- N03 - neexistuje centrální orgán s pravomocemi standardizace a řízení rozvoje ICT ve veřejné správě a samosprávě. Aplikuje se resortní přístup k řízení rozvoje ICT.

Jeho důsledky jsou: nejednotná koncepce a nejednotná pravidla rozvoje, duplicitní systémy, zbytečně a neefektivně vynaložené finance státu.

Duplicity jsou mj. způsobeny stávajícím zněním zákona 365/2000Sb., který každému orgánu veřejné moci (OVM) dává svobodu v pořizování provozních informačních systémů¹. Zaregistrované IS VS (a tím spíše dosud nezaregistrované IS) nikdo mezi sebou neporovnával, Nikdo ani neměl mandát něco takového udělat pro celou veřejnou správu. Finanční dopady tohoto stavu není možné proto určit přesně, lze ho pouze řádově odhadnout – viz následující bod.

- **N04 - ve VS je běžné, že se nerozlišuje zodpovědnost OVM za jím zpracovávaná data (věcná kompetence) od zodpovědnosti za výběr a provoz aplikace a infrastruktury (technologická kompetence), kterými se data zpracovávají. Proto je běžné, že aplikace se stejnou funkcionalitou (účetnictví, HR, spisová služba, kancelářské aplikace atd.) a jejich technologická infrastruktura (servery, operační systémy, databázové systémy atd.) jsou jednotlivými OVM nakupovány a provozovány multiplicitně, izolovaně a nezávisle na sobě.**

S ohledem na to, že:

- počet OVM je cca 7500
 - počet registrovaných informačních systémů VS je 5 932 (v tom nejsou zahrnuty provozní a publikační IS)²
 - investiční náklady registrovaných IS jsou cca 123 mld.
 - roční provozní náklady registrovaných IS jsou cca 22 mld.
- se dá odhadnout, že rozsah zbytečných duplicit v IS a v jejich technické infrastruktuře činí ve finančním vyjádření desítky mld. Kč.
- **N05 - neexistují jednotná pravidla pro schvalování investičních záměrů a pravidla nákupu produktů a služeb v oblasti ICT, a to i přesto, že se ročně na ICT projekty a provoz ICT systémů vynakládají desítky mld. Kč a že je tato oblast náchylná na korupci. Neexistují rovněž reálně využitelné efektivní metody financování střednědobého a dlouhodobého provozu informačních systémů včetně financování nezbytných průběžných věcných a technologických úprav ICT ve veřejné správě. Existence jasných a průhledných pravidel a kontrola jejich dodržování by mohla ročně ušetřit finanční částky v řádu mld. Kč.**
 - **N06 - neexistují jednotná pravidla sledování nákladů (investičních a provozních), výnosů a kvality služeb veřejné správy a ICT služeb³. To má mimo jiné za důsledky:**
 - vláda, zákonodárci ani jednotlivé OVM nemají informace o tom, jaké jsou celkové roční náklady a výnosy služeb VS a ICT služeb (např. jaké jsou náklady na vydávání řídičských průkazů, na spisovou službu, na e-mail atd.), jaká je struktura těchto nákladů, ani o tom, jak se liší náklady různých poskytovatelů téže služby. To komplikuje manažerská rozhodnutí na úrovni vlády, ministerstev i jednotlivých OVM
 - poskytovatele služeb nelze odměňovat na základě objemu a kvality poskytnutých služeb
 - u řady projektů není kontrolováno dosahování plánovaných finančních a nefinančních přínosů ICT investic.
 - **N07 – stávající koncepce jasně neřeší vazbu mezi službami VS a ICT podporou těchto služeb (nejsou založeny na závazné tzv. Enterprise architektuře využívané v předních zemích – USA, VB, severské země, Austrálie atd.). To vede k tomu, že investice do**

¹ vysvětlení pojmu Provozní informační systémy – viz Příloha 1 a 3

² údaje jsou získány z <https://www.sluzby-isvs.cz/ISoISVS/Reports/CelkoveSumy.aspx>

³ kategorizace služeb – viz Příloha 1

ICT nejsou často posuzovány z hlediska, jak zefektivní službu VS, jak sníží její administrativní náročnost a/nebo jak zlevní ICT služby.

- N08 - i když se v propojování (společném využívání dat) IS státu díky základním registrům výrazně pokročilo, informační systémy úřadů nejsou dostatečně propojeny, takže se stále nedaří dodržovat pravidlo, že mají obíhat data nikoliv občané (viz např. vyřizování dávek mateřského a rodičovského příspěvku). Důsledkem je jednak nízká přívětivost služeb VS a jednak vysoké administrativní náklady služeb pro občany a firmy.
- N09 - rozsah a úroveň služeb veřejné správy, které jsou dostupné přes e-kanál (elektronické podání) jsou stále výrazně menší než v předních zemích, neexistuje jednotný portál pro přístup ke všem e-sluzbám veřejné správy. To také vyvolává vysoké administrativní náklady služeb VS pro občany a firmy. Zcela chybí možnost využití tabletů a chytrých telefonů při komunikaci s veřejnou správou.
- N10 - velmi málo se využívají sdílené služby, kdy jeden provozovatel službu poskytuje více zákazníkům (úřadům). Např. Holandsko ušetřilo zavedením sdílené služby pro řízení lidských zdrojů (HR) pro všech 12 jejích ministerstev 300 mil EUR ročně. USA a VB snížily využitím sdílených ICT služeb formou služeb cloud computingu náklady na takto provozované ICT služby o 20 až 50%. Jedním z hlavních důvodů, proč se sdílené služby nevyužívají, je nevyřešené financování vývoje a provozu sdílených služeb ve státní správě.
- N11 - data uložená v informačních systémech se nedostatečně využívají pro řízení státu (viz např. stav datové základny Centrálního registru administrativních budov (CRAB) a jeho omezené využití pro správu a údržbu nemovitostí státu. V případě, že by datová základna CRABu byla naplněna kvalitními daty, bylo by možné zastropováním některých výdajů v rozpočtu ušetřit cca 800mil. Kč ročně.).
- N12 – není využívána jednotná identifikace a autentizace osob při využívání různých služeb (včetně e-sluzeb) státu. Její využití by jednak zjednodušilo komunikaci osob se státem a jednak by výrazně snížilo náklady na dosud duplicitní systémy identifikace.
- N13 - nedostatečná aktualizace legislativy definující způsob realizace jednotlivých agend způsobuje, že některé e-sluzby nejsou dostatečně legislativně zakotveny a související elektronické dokumenty nejsou rovnocenné papírovým dokumentům. Převážná většina legislativou definovaných procesů výkonu veřejné správy nevyužívá možností e-sluzeb.
- N14 - principy otevřeného vládnutí a otevřených dat jsou zatím využívány velmi omezeně. To oproti vyspělým zemím:
 - snižuje dostupnost informací pro občany a firmy
 - snižuje transparentnost veřejné správy pro občany
 - vytváří podmínky pro korupci
- N15 - nekoncepční ochrana informací a bezpečnostních aktiv státu před zneužitím a kybernetickým útokem má za důsledek, že IS ČR nejsou kvalitně připraveny na:
 - identifikaci a odražení kybernetických útoků
 - odstranění následků takových útoků
- N16 - ČR aktivně nevystupuje v orgánech EU připravujících nové legislativní normy a projekty týkající se eGovernmentu. Implementace přijatých norem není koordinovaně řízena.

Cíle a navrhovaná opatření pro jejich dosažení

Dále popsaná reformní opatření jsou navržena tak, aby ČR překonala nedostatky uvedené v kap. 2.

Opatření jsou uvedena ve skupinách, které vedou k dosažení některého z následujících základních cílů (směrů) rozvoje služeb VS a ICT služeb⁴:

- C1) Od nekoordinovaného řízení ICT státu ke koordinovanému, postavenému na jednotné architektuře a jednotných pravidlech
- C2) Od závislosti na dodavatelích k vlastní kompetenci k efektivnímu řízení vývoje a provozu ICT v ČR
- C3) Od nezávislých a nejednotných procesů veřejné správy ke standardizovaným, provázaným, kvalitním, efektivním a měřitelným službám veřejné správy
- C4) Od specializovaných úředních přepážek k digitální samoobslužce umožněné koordinovanou publikací uživatelsky přívětivých ICT služeb
- C5) Od izolovaných dat k propojeným a otevřeným datům veřejné správy a ke kvalifikovaným rozhodnutím vedoucím k vyšší efektivnosti služeb VS
- C6) Od izolovaných výpočetních systémů ke sdíleným ICT službám (od izolovaných provozních prostředí ke koordinované síti Národních a regionálních datových center propojených bezpečnou datovou komunikační infrastrukturou)
- C7) Od izolovaných identitních systémů k jednotným identitním systémům uživatelů služeb veřejné správy a úředníků veřejné správy
- C8) Od pasivního přijímání legislativy a ICT projektů EU k aktivní participaci na přípravě nové legislativy a ICT projektů EU.

Všechny cíle a s nimi související opatření respektují společný princip:

Od nepopsaného (neznámého), přes poznané a popsané, k efektivně řízenému.

Od nekoordinovaného řízení ICT státu ke koordinovanému, postavenému na jednotné architektuře a jednotných pravidlech

01. Vybudovat instituci veřejné správy ČR, která bude schopna převzít zodpovědnost za strategické, projektové i provozní řízení ICT VS ČR jako celku a dostane k tomu odpovídající pravomoc. S tímto účelem ustanovit Radu vlády pro informační společnost (RVIS) jako orgán určující strategii a pravidla rozvoje ICT služeb v ČR. Výkonným orgánem, který bude připravovat materiály pro jednání RVIS a bude kontrolovat plnění usnesení vlády týkající se ICT, stanovit Úřad hlavního architekta veřejné správy (ÚHA). Do RVIS přizvat i zástupce opozice, aby se zajistila kontinuita koncepce rozvoje ICT

02. Legislativně zakotvit RVIS a ÚHA a jejich pravomoci

- včetně jejich pravomocí při určování závazné architektury ICT služeb, pravidel schvalování ICT projektů atd. Současný zákon 365/2000 Sb. např. vylučuje z vlivu zákona provozní IS

Útvar hlavního architekta vybavit potřebnými pravomocemi a personálním zajištěním pro tyto úkoly:

- nastavit a rozvíjet strategii ICT ve veřejné správě
- navrhnout a rozvíjet Národní architekturu veřejné správy a ICT služeb

⁴ Některá dále uvedená opatření slouží k dosažení více cílů. Opatření je uvedeno u toho cíle, který je pro opatření dominantní.

- nastavit základní procesy a pravidla řízení rozvoje ICT v ČR. Například zda daná ICT služba musí být poskytována pouze státem vlastněnou institucí, či zda může být poskytována i soukromým subjektem
- nastavit pravidla a standardy informační bezpečnosti
- zřídit a udržovat centrální katalog provozovaných ICT služeb (viz kap. 3.6)
- zavést a udržovat centrální katalog sdělitelných certifikovaných ICT služeb (viz kap. 3.6)
- nastavit spolupráci s ICT jednotlivých státních institucí
- nastavit a měřit základní výkonové metriky v ICT (KPI)
- monitorovat stav provozovaných ICT služeb
- nastavit pravidla a parametry pro výběr dodavatelů ICT služeb
- reportovat vládě stav ICT služeb
- sjednávat nápravná opatření při nedodržování stanovených postupů
- implementovat v ČR standardy EU pro řízení ICT a aktivně se na rozvoji těchto standardů podílet.

03. Pověřit ÚHA vybudováním Národní architektury, tj. architektury služeb VS a navazujících ICT služeb na principech Enterprise architektury (podobně jako ve vyspělých zemích)

04. Pověřit ÚHA vypracováním strategie reformy ICT investic včetně popisu procesu schvalování ICT investic. U ICT projektů nad 10 000 000 Kč Total Cost of Ownership za 5 let zavést povinnost vypracování investičního záměru/studie proveditelnosti a jeho schválení ÚHA a RVIS

Každý investiční záměr ICT projektu musí obsahovat údaje dle předepsané struktury, přinejmenším:

- Strategický cíl a účel projektu
- Určení věcného správce, technického správce a provozovatele⁵
- Popis shody se základními principy Národní architektury eGovernmentu, pozice budovaného IS v celkové architektuře, návaznosti (zejména na úrovni poskytovaných a požadovaných služeb a dat) na ostatní IS
- Investiční a provozní náklady po dobu 5 let
- Měřítka úspěchu projektu a způsob jejich ověřování

05. Pověřit ÚHA vypracováním strategie sourcingu ICT služeb (které ICT služby bude VS zajišťovat sama a které je naopak v daném období vhodné outsourcovat na externí dodavatele)

06. Stanovit závazná pravidla průběžného udržitelného a říditelného financování provozu ICT ve střednědobém horizontu, založeném na povinném vyhodnocování pětiletého Total Cost of Ownership

Od závislosti na dodavatelích k vlastní kompetenci k efektivnímu řízení vývoje a provozu ICT v ČR

07. Změnit odměňování pracovníků řídicích ICT ve státě tak, aby se blížilo svojí úrovní srovnatelným profesím v soukromém sektoru a aby bylo závislé na dosažení jasně stanovených cílů

S ohledem na obtížnost prosazení této změny by změna mohla probíhat postupně od klíčových rolí k rolím méně významným. Klíčovými rolemi jsou v této fázi role, které budou vytvářet novou koncepci řízení ICT ve VS, navrhovat architekturu služeb VS a ICT služeb,

⁵ Význam těchto pojmů – viz příloha 3

formulovat sourcingovou strategii, formulovat poptávky na externí dodávky, vybírat nejvhodnější nabídky a kontrolovat stav dodávek.

08. Zajistit a udržovat u těchto pracovníků potřebné kompetence - zajistit školení pracovníků VS podílejících se na řízení a provozu ICT služeb a periodicky ověřovat jejich znalosti (pro tento účel úzce spolupracovat s univerzitními pracovišti, která jsou na tuto oblast specializovaná)

09. Zahájit dle stanovené sourcingové strategie proces insourcingu těch ICT aktivit, jejichž externí řešení je pro VS nevhodné a pro jejichž realizaci má VS dostatek kvalifikovaných lidských zdrojů, a to prioritně pro systémy sdílených služeb

Od nezávislých a nejednotných procesů veřejné správy ke standardizovaným, provázaným, kvalitním, efektivním a měřitelným službám veřejné správy

010. Pokračovat v projektu Procesní modelování agend veřejné správy

- ve spolupráci s garanty jednotlivých agend popsat procesy realizujících doposud nepopsané agendy, navrhnout metriky a začít procesy měřit
- u jednotlivých agend prověřit efektivitu stávajících, případně navrhnout nové e-slужby s agendou související
- optimalizovat procesy a jejich ICT podporu. Při optimalizaci zajistit, aby se od občanů a firem nevyžadovaly informace, které veřejná správa již má
- navrhnout změny legislativy tam, kde to změny procesu zajišťujícího službu a/nebo zavedení e-slужby vyžadují

011. Měřit služby VS a u vybraných služeb odměňovat poskytovatele služeb VS s přihlédnutím k objemu a kvalitě poskytnutých služeb (např. dle počtu vydaných občanských průkazů, podle rozsahu poskytnutých e-slужeb)

Od specializovaných úředních přepážek k digitální samoobsluze umožněné koordinovanou publikací uživatelsky přívětivých ICT služeb

012. U agend, u kterých je to smysluplné, popsat a začít realizovat úplné elektronické podání (e-slужbu) – viz též 010

013. Zaktualizovat a průběžně udržovat portál veřejné správy jako jednotné místo pro poskytování informací o službách veřejné správy a místo, ze kterého uživatel (občan, firma) může aktivovat jednotlivé e-slужby

014. Ve spolupráci s ICT průmyslem zrealizovat projekt povinné e-fakturace vůči státu

015. Dokončit projekty eSbírka a eLegislativa

016. Pokračovat v projektu eHealth

Od izolovaných dat k propojeným a otevřeným datům veřejné správy a ke kvalifikovaným rozhodnutím vedoucím k vyšší efektivitě služeb VS

017. Prosadit standardní způsob publikování a sdílení individuálních údajů o fyzických a právnických osobách a dalších subjektech dat z klíčových agend veřejné správy

Důsledné využití systému Základních registrů spolu se systémy budovanými v rámci Centrálního Místa Služeb KIVS dovoluje postupně propojit údaje z jednotlivých agendových informačních

systémů (údaje o řidičích, plátcích pojištění, plátcích daní, pachatelů přestupků „....“) s referenčními údaji o fyzických a právnických osobách vedených v Základních registrech a vytvořit propojený datový fond veřejné správy pro potřeby všech zákonných agend VS i subjektů práva. Služby publikující údaje z propojeného datového fondu budou dodržovat definované striktní standardy bezpečnosti, provozní spolehlivosti a zákonnosti, navazující na pravidla definovaná zákonem o základních registrech a zákonem o ISVS. Pro jednotlivé subjekty práva definovat přístup k jejich údajům v propojeném datovém fondu prostřednictvím Portálu veřejné správy.

O18. Prosadit publikování rozhodnutí, dokumentů a dat veřejné správy formou otevřených dat (nevztahuje se na data se zvláštním režimem)

Jedním ze základních pilířů transparentní veřejné správy (tzv. otevřeného vládnutí) je princip otevřenosti dat ve veřejné správě. Cílem je postupně přecházet k principu „vše veřejně“, kdy obecně platí, že data, u kterých to má smysl a která nepodléhají utajení, nebo nejsou chráněnými aktivy bezpečnostních sborů a zpravodajských služeb ČR, jsou veřejná. Mezi hlavní cíle pro nejbližší období patří:

- hledání úspor prostřednictvím otevřených dat – otevřená data mohou nejenom zvýšit transparentnost veřejné správy, ale mohou současně uspořit náklady na komunikaci mezi jednotlivými orgány veřejné moci,
- rozvoj legislativních, procesních a technických opatření pro publikování otevřených dat ve veřejné správě jako základního pilíře otevřeného státu a posílení konkurenceschopnosti.

O19. U informačních systémů prověřit, zda nevyžadují data, která již veřejná správa má a duplicity sběru dat eliminovat (je realizováno těž opatřeními O4 a O10)

Přebírání dat z jiných informačních systémů veřejné správy řešit důsledně prostřednictvím služeb propojeného datového fondu veřejné správy a eliminovat tak duplicity, neaktuálnost a nejednoznačnost přebíraných údajů.

O20. Využít data uložená v CRABu k zastropování rozpočtových výdajů na užití, správu a údržbu nemovitostí na průměrné mediánové hodnotě. Podobně využít data Státní pokladny. Využívat statistické údaje propojeného datového fondu k optimalizaci výkonu agend veřejné správy.

Od izolovaných výpočetních systémů ke sdíleným ICT službám

O21. Optimalizovat aktuálně provozované ICT služby s využitím Katalogu provozovaných ICT služeb veřejné správy

Katalog provozovaných ICT služeb je jedním z klíčových nástrojů řízení ICT ve veřejné správě – viz zkušenosti USA a Velké Británie. Jeho role je zachycena na obrázku 1 v příloze 1. Navazuje na katalog služeb veřejné správy a eviduje veškeré ICT služby (SaaS, DaaS, PaaS, IaaS), které jsou provozovány jak pro interní potřebu úřadů, tak nabízeny jako e-sloužby občanům a firmám.

Katalog umožňuje zjistit celou řadu významných manažerských informací, například:

- jaké jsou duplicity v provozovaných IS VS a kolik by se ušetřilo jejich eliminací,
- jaké jsou investiční a roční provozní náklady konkrétní ICT služby,
- které ICT služby využívá daný úřad a kolik ho to stojí,
- kterými úřady je využívána daná ICT služba,
- apod.

O22. Nákup nových ICT služeb směřovat na sdílené služby s využitím Katalogu sdílitelných certifikovaných ICT služeb

Katalog formou veřejného portálu publikuje ty nabízené ICT služby, které mohou organizace veřejné správy využívat jako sdílitelnou službu, a publikuje také finanční a

další podmínky jejich využití. Jedná se o období amerického (<http://cloud.cio.gov>) nebo britského (<http://govstore.service.gov.uk/cloudstore>) katalogu (podrobněji viz Příloha 2).

O23. Vybudovat síť Národních a regionálních datových center propojených bezpečnou datovou komunikační infrastrukturou, která budou poskytovat sdílené ICT služby orgánům veřejné moci

Tato role MV bude příslušet České poště, s. p., Odštěpnému závodu ICT služby, a to v následujících klíčových rolích:

- Jako partner MV v roli spoluvůdce strategie a koncepcí realizace eGovernmentu v ČR.
- Ústřední výkonná složka pro realizaci a implementaci a provoz kritických projektů státu v oblasti ICT.
- Naplnění role sdíleného poskytovatele infrastrukturních ICT služeb státu, zejména provozovatele informačních systémů a datových center.
- Zajištění role systémového architekta, integrátora a projektového dohledu v rámci ICT projektů státu.
- Centrální nákupní místo pro veškeré ICT služby a produkty státní a veřejné správy.

O24. Legislativně zakotvit způsob financování sdílených ICT služeb od jejich implementace až po udržitelnost provozu a nezbytný rozvoj

Od izolovaných identitních systémů k jednotným identitním systémům uživatelů služeb veřejné správy a úředníků veřejné správy

O25. V návaznosti na stejně zaměřený projekt EU navrhnout a implementovat jednotnou identifikaci a autentizaci občanů ČR vůči VS s využitím stávajících identit systému Datových schránek provázaných na systém ZR podle zásady jeden občan, jedna elektronická identita pro ISVS

Informační systém Datových schránek obsahuje v současnosti více než 900 000 elektronických identit fyzických osob, využívajících tuto elektronickou službu veřejné správy. Využití elektronického občanského průkazu a Základních registrů umožňuje tento existující systém využít pro elektronickou identifikaci, autentizaci a autorizaci všech občanů ČR při přístupu k ISVS.

O26. Dokončit implementaci jednotné identifikace a autentizace úředníků veřejné správy ČR v návaznosti na identitní prostor CzechPoint podle zásady jeden úředník, jedna elektronická identita pro ISVS

Stávající identitní prostor CzechPoint obsahuje cca 100 000 elektronických identit úředníků státní a veřejné správy ČR, umožňující přístup těchto úředníků k cca 500 ISVS. Využití elektronického občanského průkazu a Základních registrů umožňuje tento existující systém využít pro elektronickou identifikaci, autentizaci a autorizaci všech úředníků VS ČR při přístupu k ISVS.

Od pasivního přijímání legislativy a ICT projektů EU k aktivní participaci na přípravě nové legislativy a ICT projektů EU

O27. Aktivně se v orgánech EU podílet na tvorbě legislativy, norem a projektů, které se týkají eGovernmentu. Pověřit ÚHA řízením implementace přijatých norem a projektů.

Odhad nákladů na vybudování odborného zázemí v rámci ministerstva vnitra

V rámci zpracování tohoto koncepčního materiálu byly rovněž odhadnuty náklady na mzdové a nemzdové výdaje. Jde o výdaje - byť na předběžné úrovni - které umožní vybudovat odborné kapacitní zázemí v rámci MV (posílení útvaru hlavního architekta eGovernmentu, útvaru eGovernmentu a Rady vlády pro informační společnost). Náklady a úspory v souvislosti s implementací tohoto materiálu budou dále upřesněny, jakmile dojde k politické shodě na těch opatřeních, které mají být implementovány. Vzhledem k možným úsporám v řádu stamilionů až miliard korun je však vynaložení těchto nákladů zcela účelné.

V případě nových pracovních sil se jedná o vytvoření 13 SPM v konkurenceschopných platových třídách 13 – 15 (z toho 6 v útvaru eGovernmentu a 7 v útvaru hlavního architekta eGovernmentu – zejm. se jedná o architekty, projektové manažery a finanční manažery, právníky a personál k zajištění činnosti RVIS) s celkovými výdaji cca 12.000.000 Kč ročně (náklady zohledňují jednak mzdové nároky a související zdravotní a sociální zabezpečení, dále náklady na kanceláře, ICT vybavení, cestovné a vzdělávání).

V rámci nemzdových výdajů jde o služby potřebné k vytvoření a udržení know-how v této oblasti, zejm. jde o outsourcing služeb (architektonická mapa, příprava a hodnocení strategií, hodnocení projektových záměrů, konzultační činnost v oblasti nové legislativy a eIDAS, odborná podpora RV IS a dále finančně-analytických služeb v oblasti hodnocení návratnosti) v hodnotě cca 20.500.000 Kč pro rok 2014 a 2015. Předpokládá se postupný útlum outsourcingu v souvislosti s narůstající kompetencí věcně zodpovědných útvarů v rámci in-housingu. Určité penzum činností v oblasti řízení investic však nebude – s ohledem na kompetitivní tržní prostředí a limity na platy ve veřejné správě – nikdy možné zcela pokrýt interními zdroji.

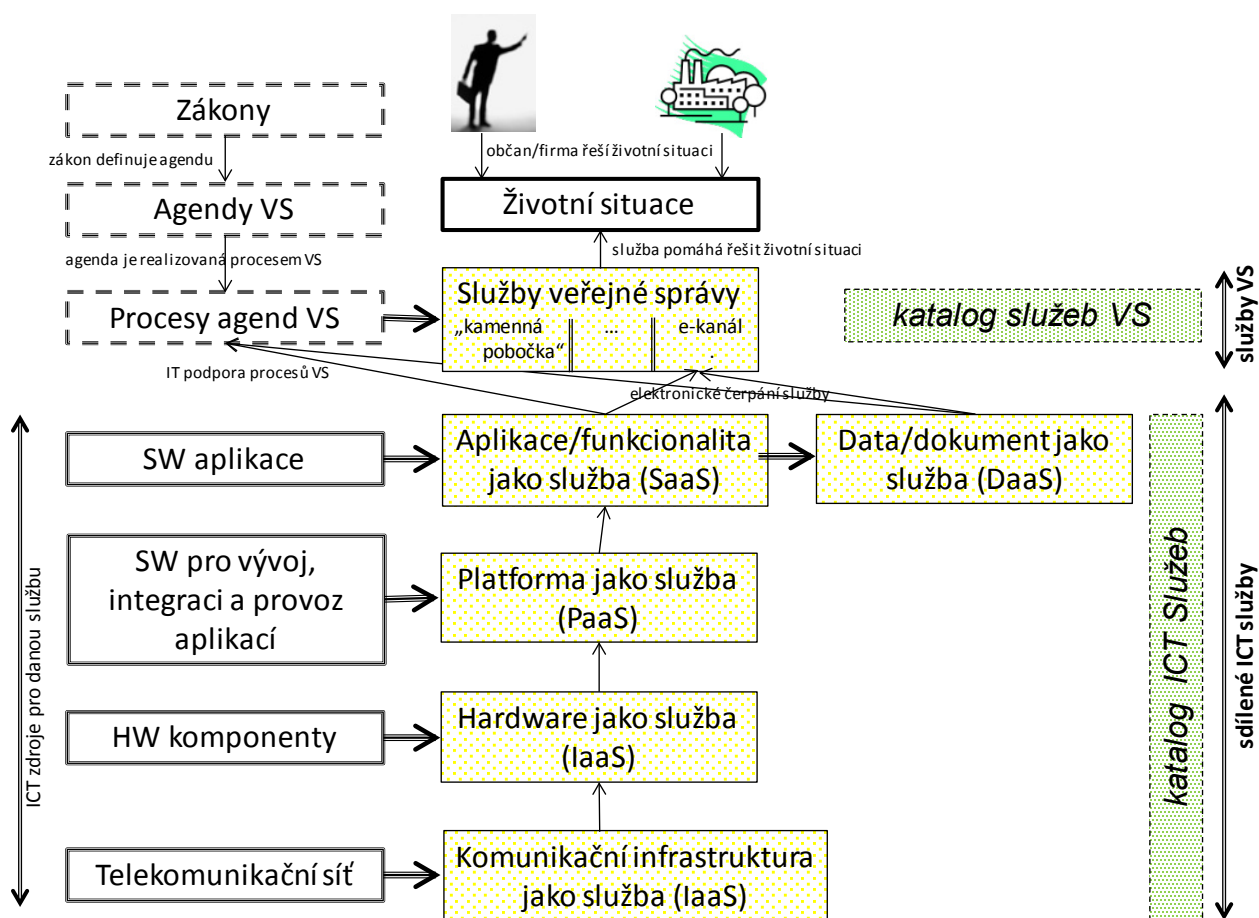
Přílohy

Příloha 1: Principy, na nichž jsou navrhovaná opatření postavena

Principy jsou navrženy tak, aby umožňovaly maximální sdílení služeb (a tím maximální sdílení vložených finančních, lidských i materiálních zdrojů státu) a současně efektivní a transparentní řízení služeb.

Principy dělí služby veřejné správy a navazující ICT služby do pěti vrstev – viz obrázek

1.

Obrázek 1: Vztahy služeb veřejné správy a jednotlivých typů ICT služeb

Legenda k obrázku:

Služba veřejné správy realizuje zákonem stanovenou službu veřejné správy směrem k občanům a firmám (např. vydávání občanských průkazů, vydávání stavebního povolení atd.).

Aplikační služba (Software as a Service, SaaS) podporuje jednu nebo více služeb VS tím, že dodává funkcionalitu potřebnou k realizaci služby veřejné správy (např. evidování občana, vyměření daně z příjmu atd.).

Datová služba (Data as a Service, DaaS) podporuje jednu nebo více služeb VS tím, že jí dodává potřebné údaje (např. základní identifikace občana, informace o nemovitosti, směnné kurzy měn atd.).

Služba platformy (Platform as a Service, PaaS) dodává softwarové aplikaci provozní platformu, na které je aplikace vyvinuta a zpracovávána. Platforma zahrnuje vývojové prostředí, integrační nástroje, operační systém, databázový systém a další komponenty potřebné pro vývoj a provoz aplikací.

Hardwarové služby a komunikační služby (Infrastructure as a Service, IaaS) dodávají správně dimenzované hardwarové a komunikační služby nutné pro realizaci platformových, aplikačních a datových služeb.

Služby veřejné správy a navazující aplikační služby (první a druhá vrstva služeb na obrázku 1) se dělí na:

- agendové – zajišťují agendu definovanou zákonem (např. vydávání občanských průkazů, stavební povolení apod.). Počet agend je cca 350,
- provozní (backoffice) – slouží na podporu agendových služeb, na vnitřní chod úřadů a na správu jejich zdrojů (např. e-mail, spisová služba, human resource management, účetnictví, správa budov atd.),
- publikační – slouží pro zveřejňování informací občanům a firmám a obsahují navigační mechanismus, pomocí kterého občané a firmy mohou využívat e-slужby veřejné správy,
- informační služby bezpečnostních složek (mají specifický režim).

Pro řízení provozu a rozvoje služeb musí existovat jasná pravidla. Ta nejpodstatnější jsou:

1) Každá služba má svého:

- věcného správce (gestora), který rozhoduje o obsahu a pravidlech fungování služby. Věcným správcem může být pouze OVM (ministerstva, správní úřady, samosprávné celky). Každá agendová služba má vždy jen jednoho správce. Je jím ministerstvo zodpovědné za službu (agendu). Provozní služba má obvykle více správců. Když služba má jednoho správce, jedná se o centralizovaně řízenou službu.
- služby veřejné správy mají kromě věcného správce i technického správce, který rozhoduje o technickém zajištění služby veřejné služby. Stanovuje podmínky realizace podpůrných ICT služeb tak, aby služba byla dodávána v souladu s požadavky věcného správce. Technický správce je pro každou veřejnou službu jen jeden, určuje ho věcný správce, a to na základě obecně platných pravidel.
- provozovatele (poskytovatele), který službu provozuje a dodává zákazníkům. Provozovatelů služby může být více (viz např. výdej občanských průkazů, e-mail). Když služba má jednoho provozovatele, jedná se o centralizovaně provozovanou službu.

2) Pro rozvoj jednotlivých služeb musí platit jednotná pravidla daná závaznou a schválenou architekturou služeb.

3) U každé služby je nutné sledovat její investiční a provozní náklady a rozsah a kvalitu poskytnutí služby. Jestliže má služba více správců a více provozovatelů, musí být možné srovnání nákladů a výkonů (rozsah a kvalita) podle gestorů a provozovatelů.

4) Je-li to technicky možné, pak vláda může rozhodnout, že poskytovatelé služeb jsou odměňováni za rozsah a kvalitu jimi poskytovaných služeb. Tento princip odměňování je běžný pro čtyři spodní typy služeb, může být ale využit v některých případech i pro odměňování poskytovatelů služeb veřejné správy (tzv. úkonové financování služeb VS).

Příloha 2: Katalog sdílitelných certifikovaných ICT služeb

V katalogu budou standardizovaným způsobem popsány všechny ICT služby, které prošly periodickým výběrovým řízením a certifikací (podobně jako ve Velké Británii).

Certifikace bude prověřovat zejména, zda:

- služba je v souladu se závaznou architekturou ICT služeb veřejné správy,
- její zabezpečení odpovídá deklarované míře bezpečnosti,
- funkcionalita odpovídá popisu služby.

Bude-li libovolná organizace veřejné správy chtít pořídit novou ICT službu, může nahlédnout do katalogu a vybrat z nabízených služeb tu, která jí nejlépe vyhovuje.

Tento způsob výběru zajistí:

- při nákupu ICT služeb ve veřejné správě bude používán princip „Cloud first“ – podobně jako v USA a Velké Británii,
- postupný přechod k využívání sdílených služeb,
- jeden dodavatel nezíská monopol.

Do katalogu se budou dostávat i ICT služby soukromých firem na základě poptávek veřejné správy, které budou pravidelně vyhledávány. Dodavatel vyplní předepsaný formulář, úřad hlavního architekta službu prověří (certifikuje), pro certifikované následně dohodne vzorovou smlouvu. Poté je služba umístěna do katalogu.

U každé služby bude v katalogu uvedena stručná charakteristika a dále odkaz na vzorovou smlouvu a detailní popis služby.

Služby bude možné v katalogu vyhledávat pomocí fulltextu nebo využitím různých kritérií např. dle ceny, dle modelu nasazení (veřejný, privátní Cloud), dle úrovně zabezpečení atd.

Na portálu bude každý měsíc publikován report s řadou přehledových údajů:

- seznam úřadů a jimi používané služby,
- počet zákazníků a počet uživatelů jednotlivých služeb,
- celkový finanční objem získaný daným poskytovatelem za danou službu (za měsíc, za rok,...).

Příloha 3: Terminologický slovník

<u>Termín / zkratka</u>	<u>Význam</u>
<u>agendová služba veřejné správy</u>	<u>Realizuje agendu definovanou zákonem (např. vydávání občanských průkazů, stavební povolení apod.).</u>
<u>provozní služba veřejné správy</u>	<u>Slouží na podporu agendových služeb, na vnitřní chod úřadů a na správu jejich zdrojů (např. e-mail, spisová služba, human resource management, účetnictví, správa budov atd.).</u>
<u>publikační služba veřejné správy</u>	<u>Slouží pro zveřejňování informací občanům a firmám a obsahují navigační mechanismus, pomocí kterého občané a firmy mohou využívat e-slужby veřejné správy.</u>
<u>e-slужba veřejné správy</u>	<u>Realizuje agendovou službu veřejné správy prostřednictvím elektronického podání (např. výpis z katastru nemovitostí, podání daňového přiznání). Je jednou s forem SaaS.</u>
<u>SaaS</u>	<u>Software jako služba. Služba dodává zákazníkovi funkcionalitu softwarové aplikace, s jejíž pomocí může zpracovávat svoje data (výpočet mzdy, zpracování daňového přiznání, apod.).</u>
<u>DaaS</u>	<u>Data jako služba. Služba dodává zákazníkovi data (např. směnné kurzy měn, předpověď počasí, mapu požadované lokality apod.).</u>
<u>PaaS</u>	<u>Platforma jako služba. Zákazník si najímá technologickou infrastrukturu včetně nástrojů na vývoj, integraci a provoz aplikací (programovací nástroje, operační systém, databázový systém atd.).</u>
<u>IaaS</u>	<u>Infrastruktura (hardware a komunikační síť) jako služba. Zákazník najímá výpočetní výkon, datové úložiště, síť a další výpočetní zdroje a zároveň má možnost si nainstalovat libovolný software, což zahrnuje operační systémy a aplikace.</u>
<u>Cloud Computing</u>	<u>Model dodávky ICT služeb umožňující všudypřítomný pohodlný síťový přístup ke sdíleným ICT službám (typu SaaS, DaaS, PaaS nebo IaaS), který může být velmi rychle připraven a dodán s minimálním úsilím a interakcí poskytovatele.</u>
<u>privátní cloud</u>	<u>Služby cloudu jsou poskytovány výhradně pro účely jedné organizace nebo korporace. Datové centrum přitom může být provozováno buď samotnou organizací, nebo třetí stranou.</u>
<u>veřejný cloud</u>	<u>Služby cloudu jsou k dispozici široké veřejnosti. Datové centrum je vlastněno organizací prodávající cloud služby.</u>